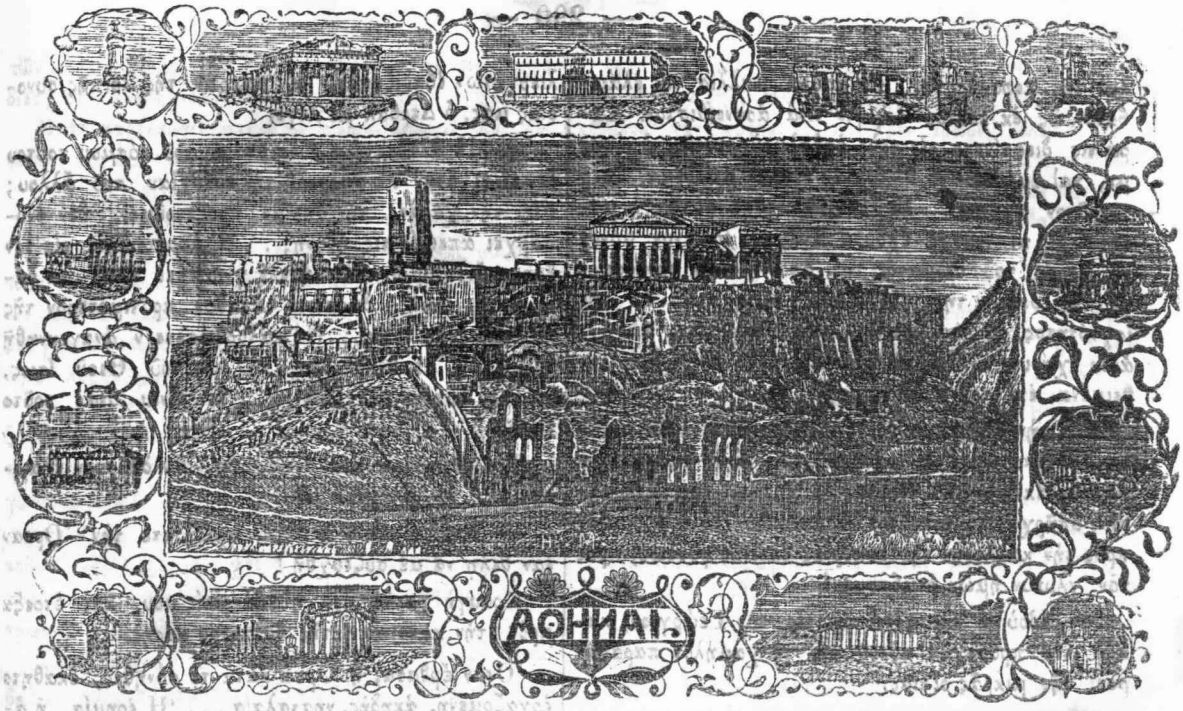

ΠΕΥΤΕΡΙΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Φυλλάδ. 109. *Τόμος.* Ε'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1852.

ΕΓΚΑΡΤΕΡΗΣΙΣ.

(RESIGNATION).

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδιον 108)

—ο—

Παρῆλθον πολλαὶ ἡμέραι πρὶν ἢ ἐπανίδω τὸν Γεώργιον Δερβὸλ (*), πολλαὶ δὲ ἡμέραι πρὶν ἡ σύμπτωσις μὲ φέρει ἐκ νέου μετ' αὐτοῦ πρὸ τῆς στακτόχρου οἰκίας. Ἀλλὰ, τέλος, συνέβη τοῦτο. Ἐπεστρέφαμεν ἀπὸ περίπατον, ὅ, ἐκάμαμεν περιχαρῶς, ἐν συνοδ᾽ᾳ πολλῶν ἄλλων. Ὅταν εἰσήλθομεν εἰς τὴν πόλιν, ἐχωρίσθημεν, ἐγὼ δὲ ἔλαβα τὸν βραχίονα τοῦ Δερβὸλ, ἵνα ἐπισκεφθῶ τὴν Ὄρσαν (**). Καὶ ἄνευ μὲν λόγου τινὸς, ἀλλ' ἀκουσίως μου ζωηρὰν ᾐσθανόμην συγκίνησιν, δὲν ὡμίλουν πλέον. Ἔπλατα μυρία σχέδια φανταστά. Μοὶ ἐφαίνετο ἀδύνατον ὁ νέος ἀξιωματικὸς νὰ μὴ μαντεύσῃ τοὺς διαλογισμούς μου. Ἐπίστευα, ἔλεγα σχεδὸν ὅτι ἐννοεῖ τὴν ἐσωτερικὴν ταραχήν μου· πλὴν, οὐαί! ἴσως οὐδὲν τούτων συνέβαινεν . . . . Ὑπάρχουσι τοσαῦτα πράγματα, τὰ ὁποῖα λέγονται μόνον διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου!

Ἦτο ἑσπέρα, μία ἀπὸ τὰς ὡραίας ἐκείνας ἑσπέρας τοῦ φθινοπώρου, καθ' ἃς τὰ πάντα εἶναι γαλήνια καὶ ἥσυχα. Οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη τῆς αὔρας πνοὴ ἐκίνει τὰ φύλλα τῶν δένδρων, ἅτινα ἐχρωμάτιζον αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ δύοντος ἡλίου. Ἀδύνατον ἦτο νὰ μὴ παραδοθῇ τις εἰς γλυκείας ὀνειρώξεις ἐνώπιον τῆς ὡραίας ταύτης φύσεως, ἥτις ἀπεκοίμιζε τὴν ὥραν ἐκείνην πάντα ὅσα εἶχον ζωὴν, ἐκτὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἠγρύπνει ἵνα σκέπτεται. Ἦτον ἐκ τῶν στιγμῶν, καθ' ἃς ἡ ψυχὴ διακλᾶται, καθ' ἃς γινόμεθα βέλτιοι, καθ' ἃς εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ κλαύσωμεν, νὰ κλαύσωμεν πλὴν χωρὶς θλίψεως καὶ πικρίας.

Ὕψωσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς ῥύμης εἶδον τὴν Ὄρσαν. Τελευταία ἀκτὶς τοῦ ἡλίου ἔψαυεν ἐπολισθαίνουσα τὸ παράθυρον, καὶ ἐρωτοβόλει

(*) Εἰς τὸ πρωτότυπον Mauris Derval.
(**) Εἰς τὸ πρωτότυπον Ursule.

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της. Τὰ μαῦρα μαλλία της ἐλάμβανον ὡς ἐκ τούτου λάμψιν τινὰ ἀσυνείθιστον. Χαρά τις διεφαίνετο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ὁρώσης με, καὶ ἐμειδία τὸ θλιβερὸν ἐκεῖνο μειδίαμα, ὅπερ τοσοῦτον ἠγάπων. Ἡ μέλαινα ἐσθὴς αὐτῆς, ἡ μακρὰς καὶ πιπτούσας ἔχουσα πτυχὰς, ἐδείκνυε μόνον τὸ μέρος τοῦ σώματός της, ὅπου ἡ ζώνη συνέσφιγγε τὴν ὀσφύν της. Ἡ ὀσφὺς αὕτη, ὡς ἐκ τῆς ἰσχνότητος, ἦν λίαν λεπτὴ, λίαν εὐλίγιστος, καὶ ὄχι ἄνευ χάριτος. Ἴα, τὰ ἀγαπητὰ ἄνθη της, ἦσαν τεθειμένα ἐπὶ τοῦ στήθους της.

Εἰς τὴν ὠχρότητα δὲ τῆς Ὄρσας, εἰς τὴν μαύρην ἐσθῆτά της, εἰς τὰ βαθύχροα ἄνθη της, εἰς τὴν ἀκτίνα ἐκείνην τοῦ δύοντος ἡλίου, ἥτις ἐρώτιζεν αὐτὴν, ὑπῆρχέ τι τοσοῦτον ἁρμονικῶς συνδυαζόμενον πρὸς τὴν καλλονὴν τῆς ἑσπερίας ἐκείνης φύσεως, πρὸς τὸν γλυκὺν ἡμῶν ῥεμβασμόν!

— Ἰδοὺ ἡ Ὄρσα! εἶπον εἰς τὸν Γεώργιον, καλῶν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὸ χαμηλὸν παράθυρον τῆς μικρᾶς οἰκίας.

Τὴν ἐθεώρησεν, ἔπειτα ὤδευσεν ἔχων ἐπ' αὐτῆς προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς. Τὸ βλέμμα τοῦτο ἐρρίψεν εἰς ἀμηχανίαν τὴν πτωχὴν νέαν, δειλὰν εἰσέτι, ὡς κόρη δεκαπενταετῆ, καὶ ὅταν ἐφθάσαμεν πλησίον της, τὰ ὡραιότερα χρώματα ἐζωογόνουν τὸ πρόσωπόν της. Ὁ Γεώργιος Δερβὰλ ἐσταμάτησε, συνελάλησε μικρὸν μετ' ἐμοῦ, εἶτα ἐμακρύνθη. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἐπανῆλθε συνεχῶς εἰς τὴν πόλιν, διὰ τῆς ῥύμης τῆς Ὄρσης, τῆς ἀπέτεινέ ποτε τὴν *καλὴν ἡμέραν*, καὶ τέλος, ἅπαξ εἰσῆλθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν της.

Ὑπάρχουσι ψυχαὶ τοσοῦτον ἀπεθισμέναι τὸ ἐλπίζειν, ὥστε δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐννοήσωσι τὴν συμβαίνουσαν αὐταῖς εὐτυχίαν. Περιειλεγμένη εἰς τὴν θλῖψιν της, εἰς τὴν πρὸς τὰ πάντα ἀθυμίαν της, ὡς διὰ πυκνοῦ τινος καλύμματος, ὅπερ τῆς ἀπέκρυπτε τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, ἡ Ὄρσα τίποτε δὲν ἔβλεπε, τίποτε δὲν ἐζήτει νὰ διερμηνεύσῃ, εἰς τίποτε δὲν ἐταράττετο. Ἔμενεν ὑπὸ τὰ βλέμματα τοῦ Γεωργίου, ὅπως ἔμενεν ἄλλοτε καὶ ὑπὸ τὰ ἰδικά μου, ἀπηρεικυῖα καὶ ὑποτεταγμένη.

Ἀλλ' ὁ Γεώργιος . . . ἠγνόουν σαφῶς τί συνέβαινεν ἐν τῇ καρδίᾳ του. Δὲν εἶχεν ἔρωτα, οὕτω τοὐλάχιστον πιστεύω, ἀλλ' ὁ οἶκτος ὃν ἐνέπνεεν αὐτῷ ἡ Ὄρσα ἔφθασε μέχρι περιπαθείας, μέχρις ἀφοσιώσεως. Ἡ ψυχὴ τοῦ νέου τούτου, ἐξημμένη κατά τι καὶ ῥεμβώδης, ἠγάπα τὴν ἀτμοσφαῖραν τῆς θλίψεως, τὴν ἐκτεινομένην πέριξ τῆς Ὄρσης. Ἤρχετο πλησίον ταύτης νὰ καταλαλήσῃ τῆς ζωῆς, νὰ βλασφημήσῃ κατὰ τῶν εὐτυχιῶν της, χωρὶς νὰ παρατηρῇ, ὅτι εἰς τὴν συναλλαγὴν ταύτην τῆς θλίψεως ἀνεδίδετο ἐκ τῶν δύο τούτων ψυχῶν, νεαρῶν εἰσέτι, γλυκεῖά τις συμπάθεια, ἥτις ὡμοίαζε σχεδὸν τὴν εὐτυχίαν, τῆς ὁποίας ἠρνοῦνται αὐταὶ τὴν ὕπαρξιν.

Τέλος, μετά τινας μῆνας, ἐσπέρισι πάλιν, ἐνῷ παρὰ τὴν ἔξοδον δάσους τινὸς, καὶ ἐπὶ χέρσων ἀναλιεργήτων ἐβαδίζομεν, οὐ μακρὰν τῆς λοιπῆς συνοδίας μας, ὁ Δερβὰλ μὲ λέγει :

— Ἡ ἀληθεστέρα εὐδαιμονία τοῦ κόσμου τούτου δὲν εἶναι ὅταν τις ἀποτελῇ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου; Εἰς τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν προξενοῦμεν, δὲν ἐνυπάρχει ἄπειρός τις ἡδονή; . . Ν' ἀφοσιωθῆτε εἰς τὸν ὅστις ἄνευ ὑμῶν δὲν ἤθελε γνωρίσει παρὰ τὰ δάκρυα τῆς ζωῆς, δὲν εἶναι ἀγαθὸν προτιμότερον τῆς λαμπροτέρας τύχης; Νὰ κατορθώσετε ν' ἀναγεννηθῇ μία ψυχὴ ἀποθνήσκουσα, κάλλιον τοῦ Θεοῦ ἴσως, νὰ τῆς δώσετε τὴν ζωήν . . . δὲν εἶναι ὄναρ τοῦτο ὡραῖον;

Τὸν ἐθεώρουν μετ' ἀνησυχίας. Ἓν δάκρυον ἔλαμπεν εἰς τὰ βλέφαρά μου.

— Ναί! εἶπεν ὁ Δερβὰλ, ἐρωτήσετε τὴν Ὄρσαν ἐὰν θέλῃ νὰ μὲ συζευχθῇ!

Κραυγὴ χαρᾶς ἦτο ἡ ἀπόκρισίς μου, καὶ ἔτρεξα πρὸς τὴν κατοικίαν τῆς δυστήνου κόρης.

Ὅταν ἔφθασα, ἡ Ὄρσα κατὰ τὸ σύνηθες, ἐκάθητο ἐργαζομένη, ἀκηδὴς, νησιαλαία . . . Ἡ ἐρημία, ἡ ἀπουσία παντὸς θορύβου, τὸ κενὸν παντὸς διαφέροντος εἶχον ὄντως ἀποκοιμίσει τὴν ψυχήν της. Ἦν δὲ τοῦτο μία τῶν πρώτων τοῦ Ὑψίστου εὐεργεσιῶν. Δὲν ἔπασχε πλέον. Τοὺς ἄλλους μόνον ἔθλιβεν ἀκόμη ἡ ἀκινησία αὕτη ὑπάρξεως, ἥτις δὲν μετέσχε ζωῆς καὶ νεότητος. Ἐμειδίασεν, ἰδοῦσά με· τοῦτο δὲ ἦτο τὸ μέγιστον κίνημα τῆς παραλυθείσης ταύτης ψυχῆς. Δὲν ἐφοβήθην νὰ ἐπιφέρω ἰσχυρὸν κλόνον εἰς ὅλον τὸν πάσχοντα ἐκεῖνον ὀργανισμόν, νὰ τὴν προσβάλλω δι' αἰφνιδίου καὶ ἀποτόμου κλονισμοῦ εὐτυχίας. Ἤθελα νὰ ἴδω ἂν ἡ ζωὴ ἦτο ἀποῦσα μόνον, ἢ ὁριστικῶς ἔσβεσεν.

Ἐκάθισα εἰς ἕδραν τινὰ ἐνώπιόν της, ἔλαβον τὰς χεῖράς της ἐντὸς τῶν ἰδικῶν μου καὶ ἀτενίζουσα αὐτὴν εἰς τὰ ὄμματα.

— Ὄρσα, εἶπον, ὁ Γεώργιος Δερβὰλ μ' ἐπεφόρτισε νὰ σ' ἐρωτήσω, ἐὰν θέλεις νὰ γίνῃς σύζυγός του;

Ἡ πτωχὴ κόρη ἔμεινεν ὡς κεραυνόπληκτος. Πάραυτα δάκρυα ἀνέβλυσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της· τὸ βλέμμα της, διὰ μέσου τοῦ ὑγροῦ τούτου πέπλου, ἠκτονοβόλησαν, τὸ αἷμά της ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀκίνητον, ἐτάχυνεν ὁρμητικὸν τὴν κυκλοφορίαν του, ἐπέχυσεν ἐφ' ὅλου τοῦ προσώπου της χροιὰν ῥόδου καὶ ἐκάλυψε τὰς παρειάς της διὰ τῶν ἀνθηροτέρων χρωμάτων. Τὸ στῆθός της ἐκυμάνθη, μόλις ἀφίνον ἔξοδον εἰς τὴν καταπιεσθεῖσαν ἀναπνοήν της· ἡ καρδία της ἔπαλλε μετὰ σφοδρότητος, αἱ χεῖρές της ἐθλίβον σπασμωδικῶς τὰς ἰδικάς μου. Ἡ Ὄρσα ἦτο μόνον ἀποκοιμημένη, ἐξύπνει ἤδη. Ὡς ἡ φωνὴ ἑνὸς Θεοῦ εἶπεν εἰς τὴν νεαρὰν κόρην, «Ἐγέρθητι καὶ περιπάτει!» Οὕτω καὶ ὁ ἔρως ἔλεγεν εἰς τὴν Ὄρσαν «Ἀνάστα».

Ἡ Ὄρσα ἠγάπησεν αἰφνιδίως. Ἴσως ἠγάπα μέχρις ἐκείνου κρυφίως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ἑαυτῆς τε καὶ

τῶν ἄλλων, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ κάλυμμα διεσχίσθη καὶ ἡ νέα εἶδε τὸν ἔρωτά της.

Μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τινων ἔψαυσε τὸ μέτωπόν της διὰ τῆς χειρὸς καὶ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ,

— Ὄχι, εἶναι ἀδύνατον τοῦτο!

Ἐγὼ ἐπανέλαβον ὅ,τι τῆς εἶπον πρότερον.

— Ὁ Δερβὰλ ἐρωτᾷ ἂν θέλῃς νὰ γίνῃς σύζυγός του· ὅπως συνειθίσω τὴν Ὄρσαν εἰς τὴν συνάθροισιν ἐκείνην τῶν λέξεων, αἵτινες, ὅπως εἰ ἁρμονικοὶ φθόγγοι ἀποτελοῦσι συμφωνίαν, ἀπετέλουν διὰ τὴν δύστηνον κόρην μελῳδίαν ἄγνωστον.

— Σύζυγόν του! ἐπανέλαβε μετ' ἐκστάσεως, σύζυγόν του! Καὶ ὡρμήσασα πρὸς τὴν ἕδραν τῆς μητρός της: — Μῆτέρ μου, ἀκούεις; εἶπε, μὲ ζητεῖ γυναῖκά του!

— Κόρη μου, ἀπήντησεν ἡ ἀόμματος γραῖα, ζητοῦσα νὰ λάβῃ τὴν χεῖρα τῆς Ὄρσης, κόρη μου προσφιλὴς, ὁ Θεὸς ἐχρεώστει ἀργὰ ἢ γρήγορα ν' ἀνταμείψῃ τὰς ἀρετάς σου.

— Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ἡ Ὄρσα, τί μὲ συμβαίνει λοιπὸν σήμερον, *Γυνή του! προσφιλὴς μου κόρη!*

Καὶ ἔπεσε γονυκλινὴς μ' ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον κατάπλεον ἔχουσα δακρύων.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ῥήματά τινα ἠκούσθησαν εἰς τὸν μικρὸν διάδρομον.

— Εἶν' αὐτός! ἀνεφώνησεν ἡ Ὄρσα, ὦ Θεέ μου! προσέθηκε θέτουσα τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς καρδίας της, ἰδοὺ λοιπὸν ἡ ζωή! . . .

Ἐξῆλθα διά τινος πλαγίας θύρας, καὶ ἀφῆκα τὴν Ὄρσαν, ὡραίαν ἐκ τῶν δακρύων, ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἐκ τῆς εὐτυχίας νὰ δεχθῇ μόνη τὸν Δερβάλ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ Ὄρσα μετεμορφώθη. Ἀνήγειρεν ἑαυτὴν, ἔλαβε νέαν ζωὴν καὶ νεότητα ὑπὸ τὴν γλυκεῖαν ἐπιῤῥοὴν τῆς εὐτυχίας. Ἐπανέλαβε δὲ ὄχι μόνον τὴν καλλονὴν, ἥτις εἶχε φύγει, ἀλλὰ καὶ τις ἔκλαμψις ἐσωτερικὴ ἐξεικόνιζεν ἐπὶ τοῦ προσώπου της ἔκφρασιν ἄῤῥητον χαρᾶς ὑποκεκρυμμένης. Ἡ εὐτυχία της ἦν ἀντίτυπον, τρόπον τινὰ, τῆς προτέρας αὐτῆς καταστάσεως· ἦτο συνηθροισμένη εἰς ἑαυτὴν, γαληνία καὶ μυστηριωδῶς ἐνθουσιώδης. Οὕτως, ὁ Γεώργιος, ὅστις ἠράσθη γυναικὸς, καθημένης ἐν τῇ σκιᾷ, ὠχρᾶς καὶ ἀπεμονευμένης πρὸς τὰ τῆς ζωῆς, δὲν εἶχέ τι νὰ μεταβάλῃ εἰς τὴν εἰκόνα, τὴν ἀρέσασαν αὐτῷ, καί τοι τῆς Ὄρσης εὐτυχούσης.

Διῆλθαν ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου μακρὰς ἑσπερίους ὥρας ἐν τῇ μικρᾷ οἰθούσῃ τῆς οἰκίας, φωτιζόμενοι ὑπὸ μόνον τῶν τῆς σελήνης ἀκτίνων, αἵτινες κατήρχοντο μέχρι τοῦ ἀνεωγμένου παραθύρου. Συνωμίλουν μὲν ὀλίγον, ἐθεῶντο δὲ ἀλλήλους πολὺ καὶ ὠνείρωττον ὁμοῦ.

Ἡ Ὄρσα ἠγάπα μετὰ σεμνότητος, μετ' ἀπλότητος· ἔλεγεν εἰς τὸν Δερβάλ,

— Εἶμαι εὐτυχὴς, σὲ ἀγαπῶ, σ' εὐχαριστῶ.

Ἡ εὐτυχία των δὲν ἐζήτησε οὔτε τὸν ἥλιον, οὔτε τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, οὔτε τὴν ἔκτασιν. Μόνη ἡ μικρὰ φαιὰ οἰκία ἦν ὁ μάρτυς αὐτῆς.

Ἡ Ὄρσα εἰργάζετο πάντοτε καὶ ἔμενε πλησίον τῶν γονέων της, ἀλλ' ἐὰν τὸ σῶμά της κατεῖχεν ἀκίνητον τὸν αὐτὸν ὡς καὶ πρὶν τόπον, πλὴν ἡ ψυχή της ἀνέστη ἐλευθέρα, ἀναγεννηθεῖσα, ἀκτινοβόλος. Οἱ τοῖχοι τῆς στενῆς ἐκείνης κατοικίας δὲν τὴν περιελάμβανον πλέον. Οὕτως ἡ γλυκεῖα μαγεία τῆς ἐλπίδος οὐ μόνον καλλύνει τὸ μέλλον, ἀλλὰ κατελαμβάνει προσέτι καὶ τὸ ἐνεστὼς, καὶ διὰ τοῦ παντοδυνάμου αὐτῆς πρίσματος μεταμορφώνει τὴν ὄψιν παντὸς πράγματος! Ἡ πτωχὴ ἐκείνη οἰκία ἦν πάντοτε σιωπηλὴ καὶ σκυθρωπὴ, ὡς ἀπὸ εἴκοσι ἐτῶν . . . Ἀλλὰ μία μόνη ἔννοια εἰσδύσασα εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας μιᾶς γυναικὸς, μετεποίησεν αὐτὴν εἰς ἀνάκτορον! Ὄνειρα ἐλπίδος! καὶ ἂν πρέπῃ νὰ φεύγετε πάντοτε, ὅπως τὰ χρυσᾶ νέφη φεύγουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν, παρέλθετε, παρέλθετε ἐπὶ τῆς ζωῆς μας! . . Ὅστις δὲν σᾶς ἐγνώρισεν, εἶναι μυριάκις δυστυχέστερος τοῦ ποθοῦντος ὑμᾶς . . .

Οὕτω παρῆλθε διὰ τὴν Ὄρσαν καιρός τις εὐδαιμονίας.

Ἀλλ' ἦλθεν ἡμέρα καθ' ἣν ὁ Γεώργιος, ἐμβαίνων εἰς τὸν μικρὸν θάλαμον, εἶπεν εἰς τὴν μνηστήν του.

— Φίλη μου, ἂς ταχύνωμεν τὴν ὑπανδρείαν μας, τὸ σύνταγμα ἐντὸς ὀλίγου στέλλεται εἰς ἄλλην πόλιν, πρέπει νὰ σὲ στεφανωθῶ διὰ νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ.

— Θὰ ὑπάγωμεν μακράν, Γεώργιε;

— Τρομάζεις λοιπὸν, φιλτάτη Ὄρσα, νὰ ἴδῃς νέον τόπον, νέαν γωνίαν τῆς γῆς; Ὑπάρχουσι πολλὰ ὡραιότεραι ταύτης.

— Δὲν τρομάζω δι' ἐμὲ, Γεώργιε, ἀλλὰ διὰ τοὺς γονεῖς μου, εἶναι πολλὰ γέροντες, ὥστε νὰ κάμωσι μακρυνὴν ὁδοιπορίαν!

Ὁ Γεώργιος ἔμεινεν ἀκίνητος ἐνώπιον τῆς Ὄρσης. Ἐὰν τὸ πυκνὸν κάλυμμα τὸ ὁποῖον ἡ εὐτυχία ῥίπτει ἐπὶ τῶν ὀμμάτων, ἐμπόδισε τὸν Δερβὰλ τοῦ νὰ σκεφθῇ, ἀλλ' ὅμως ἐγνώριζεν ὅτι ἡ Ὄρσα, ἵνα μετασχῇ τῆς νομάδος τύχης του, ἐχρεώστει ν' ἀποχωρισθῇ τῶν γονέων της. Προεῖδε τὴν λύπην της, ἀλλὰ πεποιθὼς εἰς τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτά της, ἐπίστευεν, ὅτι ὁ ἀφωσιωμένος οὗτος ἔρως ἴσχυε νὰ πραύνῃ πᾶν δάκρυον, τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ἦτο αὐτὸς ἡ πηγή. Ἔ! τέλος, νὰ φωτίσῃ τὴν Ὄρσαν περὶ τοῦ μέλλοντος βίου της. Καὶ τεθλιμμένος ἐκ τῆς ἀφεύκτου θλίψεως, ἣν ἔμελλε νὰ προξενήσῃ εἰς τὴν μνήστην του, ὁ Γεώργιος ἔλαβε τὴν χεῖρά της, τὴν ἔφερε νὰ καθίσῃ εἰς τὴν συνειθισμένην θέσιν της καὶ τῆς εἶπε βραδέως.

— Φίλη μου, εἶναι ἀδύνατον ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν εἰς τὸν πλανήτην βίον μας! . . . Μέχρι τοῦδε Ὄρσα, ἠγαπήσαμεν, ἐκλαύσαμεν ὁμοῦ. Ἡ ζωὴ δι' ἡμᾶς ἦν ὡς ὀνείρωξίς τις, δὲν ἐψαύσαμεν οὐδὲν ζήτημα εἰς τὰς θετικὰς αὐτῆς λεπτομερείας περιστρεφόμενον.

«Ἦλθεν ἡ στιγμὴ νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ μέλλοντός μας. Φίλη μου, δὲν ἔχω περιουσίαν, τὰ ὑπάρχοντά μου ὅλα εἶναι ἡ σπάθη μου. Εἰς τὴν ἀρχὴν εἰσέτι τοῦ σταδίου μου, ἔχω ἑκατοστύας μόνον τινὰς φράγκων μισθὸν, ὅστις ἐπιβάλλει εἰς ἀμφοτέρους

ἡμᾶς βίον ὅλως στερήσεων. Πέποιθα εἰς τὴν γενναιότητά σου, ἀλλὰ σὺ μόνη πρέπει νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ. Ἡ παρουσία τῶν γονέων σου εἰς τὸν οἰκόν μας θέλει συνεπιφέρει ἔνδειαν ἀνοικονόμητον. Δὲν θὰ ἔχωμεν ἄρτον.

— Ν' ἀφήσω τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου! ἀνέκραξεν ἡ Ὄρσα.

— Ἄφησέ τους μὲ τὸ ὀλίγον, ὅπερ ἔχουσιν ἐντὸς τῆς μικρᾶς ταύτης οἰκίας, ἐμπιστεύθητι αὐτοὺς εἰς ἀσφαλεῖς χεῖρας, σὺ δὲ ἀκολούθησε τὸν ἄνδρα σου.

— Ν' ἀφήσω τοὺς γονεῖς μου! . . . ἐπανέλαβεν ἡ Ὄρσα, ἀλλ' ἀγνοεῖς ὅτι ἡ περιουσία των δὲν ἐξαρκεῖ διὰ νὰ ζήσωσιν! ὅτι, διὰ νὰ πληρώσωμεν τὸ ἐνοίκιον τῆς θλιβερᾶς ταύτης κατοικίας, ἐργάζομαι ἐν ἀγνοίᾳ των; ὅτι ἀπὸ εἴκοσιν ἐτῶν οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἐμοῦ τοὺς περιεποιήθη καὶ τοὺς ὑπηρέτησε;

— Πτωχή μου Ὄρσα, ἀντεῖπεν ὁ Γεώργιος, ἀνάγκη νὰ ὑποταχθῇς εἰς ὅ,τι ἄφευκτον. Τοῖς ἐκρυψας τὴν ἀπώλειαν τῆς μικρᾶς των περιουσίας, ἂς τὸ μαθωσι τώρα, ἐπειδὴ ἀναγκαῖον τοῦτο. Ῥύθμισον τὰς ἕξεις των ἐπὶ τῶν ὅσων τοῖς μένουσιν, διότι, φεῦ! φίλη μου, δὲν ἔχομεν τίποτε νὰ τοῖς δώσωμεν.

— Νὰ φύγω χωρὶς νὰ ἔλθωσι μετ' ἐμοῦ! . . Εἶναι τῶν ἀδυνάτων. Σὲ εἶπα ὅτι πρέπει νὰ ἐργάζωμαι δι' αὐτούς . . . .

— Ὄρσα, Ὄρσα μου! ὑπέλαβεν ὁ Γεώργιος, θλίβων εἰς τὰς χεῖράς του τὰς χεῖρας τῆς δυστήνου νεανίδος, σὲ καθικετεύω, μὴ σὲ πλανήσωσιν αἱ ὁρμαὶ τῆς γενναίας καρδίας σου. Σκέψου, θεώρησον τὴν ἀλήθειαν κατὰ πρόσωπον. Δὲν ἀρνούμεθα νὰ δώσωμεν, ἀλλὰ δὲν ἔχομεν. Δὲν δυνάμεθα εἰμὴ μόνον νὰ ζήσωμεν, καὶ τοῦτο, διότι σὺ κ' ἐγὼ θέλομεν ἔχει τὴν γενναιότητα νὰ ὑποφέρωμεν τὰ στερήσεις.

— Δὲν δύναμαι νὰ τοὺς ἀρήσω! . . ὑπέλαβεν ἡ Ὄρσα μετ' ἀπογνώσεως, καὶ τοὺς δύο πρεσβύτας θεωροῦσα εἰς τὰς καθέδρας αὐτῶν ἀποκοιμισμένους.

— Δὲν μ' ἀγαπᾷς, Ὄρσα; εἶπεν ὁ Γεώργιος εἰς τὴν μνήστην του.

Ἡ δύστηνος κόρη δὲν ἀπεκρίθη, ἐθρήνησεν ὀλολύζουσα.

Ὁ Δερβὰλ ἔμεινεν εἰσέτι πολὺν ὥραν πλησίον της. Τῇ εἶπε μυρίους γλυκεῖς λόγους τρυφερότητος, τῇ ἐξήγησεν ἑκατοντάκις τὴν θέσιν των, τῆς παρέστησε, πείθων αὐτήν, ὅτι τὰ ὑπ' αὐτῆς ὀνειροπολήθεντα ἦσαν ἀκατόρθωτα, ἐλάλησε περὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς μελλούσης ὑπάρξεως τῶν γονέων της, ἔπειτα τὴν ἀφῆκεν, ἀφοῦ τῇ ἐπεδαψίλευσε μυρία περιπαθῆ ὀνόματα.

Τὸν ἤκουσε χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ.

Ὅταν δὲ ἐμονώθη, ἐστήριξε τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τῆς χειρὸς καὶ διέμεινεν ἀκίνητος ὥρας ὁλοκλήρους. Φεῦ! ἡ βραδὺ ἐπελθοῦσα εὐτυχία, ἡ στιγμιαίως λάμψασα ἐπὶ τῆς ζωῆς της, ἀπήρχετο! Τὰ ἡδέα ὄνειρα, εἰ φίλαι οὗτοι πάσης νεαρᾶς ψυχῆς, ἀπόντα ἀπὸ τῆς ψυχῆς της ἐπὶ τοσοῦτον, ἦλθον μόνον διὰ νὰ φύγωσιν! Ἡ λήθη, ἡ σιγή, ἡ σκοτεία ἐπανελάμβανον τὴν κυριότητά των ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως ταύτης, ἣν ἡ εὐτυχία πρὸς στιγμὴν ταῖς διεφιλονείκησεν! Ἡ νὺξ παρῆλθεν, εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν ἀφεῖσα τὴν κόρην. Τὶ δὲ συνέβαινεν ἐν τῇ ψυχῇ τῆς δυστήνου; Εἷς ὁ Θεὸς γινώσκει. Αὐτὴ δὲ, αὐτὴ δὲν ὡμολόγησε τίποτε ἐπὶ τῆς γῆς.

Μόλις δὲ τῆς ἡμέρας διαγελώσης, ἡ Ὄρσα ἐσκίρτησεν, ἔκλεισε τὸ παράθυρον, τὸ μεῖναν ἀνοικτὸν ἀφ' ἑσπέρας, καὶ ὠχρὰ, τρέμουσα ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς συγκινήσεως, ἔλαβε χαρτίον καὶ κάλαμον, καὶ ἔγραψεν·

» Ἔχε ὑγείαν, Γεώργιε! Μένω πλησίον τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός μου. Ἔχουν ἀνάγκην τῶν φροντίδων καὶ τῆς ἐργασίας μου. Νὰ τοὺς ἀφήσω εἰς τὰ γηρατεῖά των εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ τοὺς παραδώσω εἰς τὸν θάνατον. Δὲν ἔχουσι παρ' ἐμὲ ἐπὶ γῆς! Ἡ ἀδελφή μου κατὰ τὴν ὑστάτην ὥραν της μ' ἐνεπιστεύθη αὐτοὺς καὶ μὲ εἶπε. « Καλὴν ἐντάμωσιν, Ὄρσα! » Δὲν θὰ τὴν ἐπανίδω, ἐὰν δὲν ἐξεπλήρουν τὸ καθῆκόν μου.

« Σὲ ἠγάπησα πολύ! θέλω σὲ ἀγαπᾷ διὰ παντός! Τοῦ λοιποῦ, σοῦ ἀνάμνησις μόνον θὰ ἦναι ἡ ζωή μου. Ἥσο ἀγαθὸς, γενναῖος, ἀλλὰ, φεῦ! εἴμεθα πολὺ πτωχοί, ὥστε νὰ συζευχθῶμεν. Τὸ ἐννόησα χθές. . . Χαῖρε! . . Ὤ! ὁποία γενναιοψυχία ἀπαιτεῖται διὰ νὰ γράψω τὴν λέξιν ταύτην . . . Ἐλπίζω ὅτι ἡ ζωή σου ἔσεται γλυκύθυμος. Ἄλλη γυνὴ, εὐτυχεστέρα ἐμοῦ, θέλει σὲ ἀγαπήσει. . . . Τόσον εὔκολον εἶναι τὸ νὰ σ' ἀγαπήσῃ τις! Ὑγίαινε, φίλε μου! Αἴ, ἐγνώριζα ἐγὼ, ὅτι δὲν ἐδυνάμην νὰ ἦμαι εὐτυχής!

« Ὄρσα . . »

Συντέμνω τὴν διήγησιν ταύτην. Ἡ Ὄρσα ἐπανεῖδε τὸν Γεώργιον, ἐπανεῖδεν ἐμέ. Ἀλλ' ὅλαι αἱ παρακλήσεις μας, αἱ δεήσεις μας ἦσαν μάταιαι, δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς γονεῖς της.

— Πρέπει νὰ ἐργάζωμαι δι' αὐτούς· » ἔλεγεν. Εἰς μάτην, ἐγὼ ἀντ' αὐτῆς ἔχουσα ἐγωϊσμὸν, τῇ ἐλάλουν περὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ Γεωργίου, περὶ τῆς εὐτυχίας της. Εἰς μάτην, σκληρῶς πως, τῇ ὑπεμίμνησκον τὴν ἡλικίαν της, τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ εὕρῃ ὁποιανδήποτε ἄλλην περίστασιν τοῦ νὰ μεταβάλῃ τὴν τύχην της . . . Ἔκλαιεν, ἀκούουσά με, καὶ βρέχουσα διὰ τῶν δακρύων της τὸ ἐργόχειρόν της, ὅπερ δὲν ἠθέλησε νὰ διακόψῃ. Εἶτα κεκλιμένην ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους της, ἐπανέλεγε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Θ' ἀποθάνουν, ἂν τοὺς ἀφήσω! πρέπει νὰ ἐργάζωμαι δι' αὐτούς.

Ἀπῄτησε παρ' ἡμῶν τὸ νὰ μὴ γνωρίσῃ ἡ μήτηρ της τὰ συμβαίνοντα. Καὶ ἐκεῖνοι, δι' οὓς ἐθυσιάσθη τὸ ἤγόησαν πάντοτε.

Ἡ Ὄρσα ἐπανέλαβε τὴν θέσιν της πλησίον τοῦ παραθύρου, ἤρχισε πάλιν τὰ κεντήματά της, εἰργάζετο ἀδιακόπως, ἀκίνητος, ὠχρὰ, καταβεβλημένη.

Οὐαί! Ὁ Γεώργιος Δερβὰλ εἶχε ψυχὴν φρόνιμον καὶ ἐσκεμμένην, τάττουσαν ὅριον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀφοσίωσιν, καὶ ἀγνοοῦσαν νὰ ἐπιχειρῇ τὰς μεγαλουργοὺς ἐκείνας, οὕτως εἰπεῖν, ἀφροσύνας. Ἡ καρδία του, ὡς καὶ ὁ νοῦς του, παρεδέχοντο πράγματα δυνατά. Ἐὰν ὁ μετὰ τῆς Ὄρσης γάμος ἐγένετο ἄνευ ἐμποδίων, ἴσως ἠδύνατο αὕτη, μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς, νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν ἀπεριόριστον ἀγάπην τοῦ συζύγου της. Ὑπάρχουσι κλίσεις ψυχικαὶ, ἐχουσαι ἀνάγκην εὐκόλου καὶ ὁμαλοῦ δρόμου. Ἀλλὰ πρόσκομμά τι, ὅπερ ἔδει ὑπερβῆναι, παρέστη ὡς ὀλεθρία τις δοκιμασία, νὰ διαφωτίσῃ καὶ εἰς αὐτοῦ τοῦ Γεωργίου τὰ ὄμματά του, ὁποῖον ἠσθάνετο ἔρωτα εἰδε τὰ ὅρια αὐτοῦ.

Ὁ Γεώργιος παρεκάλεσεν, ἔκλαυσεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἀλλὰ τέλος ἐθλίβη, ἠθύμισε, κ' ἐμακρύνθη.

Ἦλθε δὲ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Ὄρσα, καθημένη πλησίον τοῦ παραθύρου της, ἤκουσε μακρόθεν διαβαίνουσαν στρατιωτικὴν μουσικήν. Ἀνεχώρει τὸ σύνταγμα. Τὰ σαλπίσματα τῆς ἀναχωρήσεως ἤρχοντο ὡς θλιβερός τις ἀποδημίας ἀσπασμός, ν' ἀντηχήσωσιν, εἶτα νὰ σβεσθῶσιν εἰς τὴν κατοικουμένην ὑπὸ τῆς Ὄρσης ῥύμην. Τρέμουσα . . ἀκούει. Ἡ μουσικὴ κατ' ἀρχὰς κολύχροτος καὶ πλησίον αὐτῆς, ἐντὸς ὀλίγου ἔγεινε σιγαλωτέρα καὶ ἐμακρύνθη. Ἔπειτα, ἀπὸ μακρὰν ἔφθασεν εἰς τὰ ὦτά της ὡς ἀόριστός τις ἰαχὴ! ἔπειτα, ἐκ διαλειμμάτων, μόνος ὁ ἄνεμος ἔφερε μέχρις αὐτῆς ἠχόν τινα μεμονωμένον, ἔπειτα, τέλος πάντων, πλήρης σιγὴ διεδέχθη ὅλας ἐκείνας τὰς μολπὰς, αἱ ὁποῖαι ἐβυθίζοντο εἰς τὴν ἔκτασιν. Ἡ τελευταία ἐλπὶς τῆς ζωῆς της ἐφαίνετο προσδεδεμένη εἰς τὰς μολπὰς ἐκείνας, τὰς εἰς τὸ μάκρος ἀντηχούσας . . . ἡ ἐλπὶς ἐφύγεν, ἐμακρύνετο, ἔσβυνε συγχρόνως μὲ αὐτάς! Ἡ δύστηνος κόρη ἀρῆκε νὰ πέσῃ τὸ κέντημα ἐπὶ τῶν γονάτων της, καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν της διὰ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν της. δάκρυά τινα ἐῤῥεύσαν· ἔμεινε τοιουτοτρόπως, ἐνόσῳ ἠκούετο ὁ κρότος τῶν βημάτων καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ τάγματος. Εἶτα, ἀνήγειρε τὴν κεφαλήν της, ἐπανέλαβε τὸ ἐργόχειρόν της. . . . Τὸ ἐπανελάμβανε διὰ παντός! . .

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡμέρας αἰωνίου ἀποχωρισμοῦ, ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ μεγάλη θυσία ἐξετελέσθη, ἡ Ὄρσα, ἀφοῦ διηνόντησε τοὺς γονεῖς της, ἐκάθησεν εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης τῆς μητρός της, καὶ κύψασα ἐπ' αὐτῆς. τὴν ἠτένισε μὲ βλέμμα κάθυγρον ἀπὸ δάκρυα. Εἶτα λαβοῦσα ἡσύχως τὰς χεῖράς της, ἡ δύστηνος ἐγκαταλελειμμένη μνηστὴ εἶπε μὲ φωνὴν συγκινήσεως.

— Μῆτέρ μου, μὲ ἀγαπᾷς, ναί; Ἡ παρουσία μου σὲ παρηγορεῖ; Αἱ φροντίδες μου σοὶ εἶναι γλυκεῖαι, μῆτέρ μου; Θὰ λυπηθῇς ἂν σ' ἀφήσω;

Ἡ ἀόμματος ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου καὶ εἶπε·

— Ἀ! Θεέ μου, ἡ Ὄρσα, εἶμαι κοπιασμένη, ἄφητέ με νὰ ἀναπαυθῶ.

Ἡ τρυφερὰ λέξις, τὴν ὁποίαν ἦλθε νὰ ζητήσῃ ὡς ἐνιαίαν ἀνταμοιβὴν τῆς πικρᾶς ἀφοσιώσεώς της, ἡ λέξις ἐκείνη δὲν ἤλυνε τὰς ἀκοάς της, δὲν τὴν ἤκουσεν. Ἡ ἀόμματος γραῖα ἀπεκοιμήθη, ἀπωθοῦσα τὴν χεῖρα, ἣν ἡ θυγάτηρ της τῇ ἔπεινε. Ἀλλ' εἰς τὴν μεταξὺ τῶν δύο παραπετασμάτων τῆς κλίνης κόγχην ὑπῆρχε ξύλινος σταυρὸς, τὸν ὁποῖον ὁ χρόνος κατέστησεν ἀμαυρόν. Αἱ ταλαίπωροι χεῖράς της, τὰς ὁποίας οὐδεὶς φίλος ἤθελε νὰ θλίψῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνεταθησαν πρὸς τὸν Θεόν της, καὶ γονατίσασα παρὰ τὴν κλίνην τῆς ἀομμάτου μητρός της, προσευχήθη ἐπὶ πολλὴν ὥραν.

Ἔκτοτε ἡ Ὄρσα ἔγεινεν ὠχροτέρα, πλέον σιωπηλὴ, πλέον ἀκίνητος ἢ τὸ πρίν. Τὰ νέα ἐκεῖνα δάκρυα ἐξήλειψαν τὰ τελευταῖα ἴχνη τῆς νεότητός της καὶ τῆς καλλονῆς της. Ἐγήρασεν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Εἰς οὐδένα πλέον ἠδύνατο ν' ἀρέσῃ, ἀλλὰ καὶ ἂν τῆς ἦτο δυνατὸν, ἡ Ὄρσα δὲν ἤθελε τὸ ἐπιθυμήσῃ. « Τὸ πᾶν τετέλεσται, » ἦτο φράσις, ἣν ἤδη ἐπρόφερεν. Τὴν φορὰν ταύτην, εἶχεν, οὐαί! δίκαιον. Τὸ πᾶν τετέλεσται!

Δὲν ἠκούσθη πλέον τι περὶ τοῦ Γεωργίου Δερβάλ. Ἡ Ὄρσα τῷ ἤρεσεν ὡς χαρίεσσά τις εἰκὼν, ἧς τὸ μελαγχολικὸν συνεκίνησε τὴν καρδίαν του· μακρυνομένου αὐτοῦ, τὰ χρώματα τοῦ πίνακος ὠχρίασαν, εἶτα ἐξηλείφθησαν, καὶ αὐτὸς ἐλησμόνησε.

Θεέ! ὁπόσα τινὰ λησμονοῦνται ἐν τῷ βίῳ τούτῳ! Διατί ὁ οὐρανὸς, ὁ συγχωρήσας, ὥστε ὁ ἔρως ν' ἀποσβέννυται διὰ τῆς ἕξεως τοῦ βλέπεσθαι, δὲν ἐχορήγησε τοὐλάχιστον εἰς τοὺς χωριζομένους τὴν ἰδιότητα τοῦ ν' ἀποκλαίωσιν ἀλλήλους πολυχρονίως; Θεέ μου, ἡ ζωὴ, ἣν ἔπλασας, εἶναι πολλάκις θλιβερωτάτη!

Ἓν ἔτος μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα, ἡ μήτηρ τῆς Ὄρσας ἠσθένησε καὶ βαθμηδὸν ἐτελεύτησεν, ὡς ὁ λύχνος, οὗ τινος τὸ ἔλαιον ἐκλείπει.

— Ἡ σειρά σου τώρα, Μάρθα, εἶπεν ἡ Ὄρσα, εἰς σὲ ἀνήκει τὴν μητέρα μας, ἥτις ἦλθε παρὰ σοί, νὰ ὁδηγήσῃς εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ὑψίστου!

Ἔπειτα ἦλθε καὶ ἐγονυπέτησε πλησίον τοῦ γέροντος, ὅστις ἔμενε μόνος. Τοῦ ἐφόρεσε τὸ πένθος, χωρὶς αὐτὸς νὰ ἐννοήσῃ, ἀλλὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀομμάτου, ὅταν ἐσήκωσαν τὴν καθέδραν, ὅπου ἐκάθητο τοσαῦτα ἔτη πλησίον τοῦ γηραιοῦ συζύγου της, ὁ γέρων ἐστράφη πρὸς τὴν κενὴν θέσιν καὶ ἐκραύγασε,

— Τὴν γυναῖκά μου!

Ἡ Ὄρσα τῷ ὡμίλησε, προσεπάθησε νὰ τὸν διασκεδάσῃ, ἀλλ' αὐτὸς ἐπανεῖπε,

— Τὴν γυναῖκά μου!

Καὶ δύο δάκρυα ἐῤῥεύσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν του. Τὸ ἑσπέρας, τῷ ἔφερον τὴν τροφήν του, ἀλλ' αὐτὸς ἔστριψε τὴν κεφαλὴν, καὶ μὲ φωνὴν περίλυπον, τὰ ὄμματα ἀτενίζων ἐπὶ τῆς κενῆς θέσεως, εἶπε πάλιν

— Τὴν γυναῖκά μου!

Ἡ Ὄρσα, ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ, ἔβαλεν εἰς χρῆσιν πᾶν ὅ,τι ἡ λύπη της καὶ ἡ ἀγάπη της τῇ ὑπηγόρευσαν. . . Ὁ παλίμπαις γέρων ἔμεινε κεκλισμένος πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἦν ἡ καθέδρα τῆς ἀομμάτου καὶ ἀποποιούμενος πᾶσαν τροφὴν, μ' ἐσταυρωμένας τὰς